

Genel Muhasebe Ders Notları

Konu 11. Ticari ve Diğer Borçlar

Ticari Borçlar

Borçlar geçmişte olan işlemlerin veya gerçekleşen diğer olayların neticesinde oluşur. İşletmenin asıl faaliyet konusuya ilgili mal ve hizmet satın aldığı durumlarda; diğer işletmelere, kişi ve kurumlara olan senetsiz ve senetli borçlarının izlendiği hesaplardır. Muhasebebenin genel kabul görmüş ilkeleri ve bilanço ilkelerine göre, bir yıl içerisinde ödenecek borçlar kısa vadeli ve bir yıldan daha fazla sürede ödenecek borçlar ise uzun vadeli.

Uzun vadeli borçlar ile kısa vadeli borçları için yürütülen faizler de dönem sonlarında ayrı hesaplarda yansıtılır. (660 Kısa vadeli borçlanma giderleri ve 661 uzun vadeli borçlanma giderleri). Senetli borçlar, dönem sonu envanter işlemlerinde göz önünde bulundurulur. Uzun vadeli borçlardan vadeleri bir yılın altına düşenler, kısa vadeli borçlar grubuna aktarılırlar. Muhasebenin dönemsellik ilkesi gereği yapılması gereken kayıtlardır.

Hesapların işleyişi; ticari borçlar ve diğer borçlar oluştuğlarında, ilk kayıt alacağına kayıt edilir, yani kaynak hesaplarındandır. Alacak kalanı verirler veya borcu; alacağına eşit olur. Böylece hesap kapanır. Borç kalanı vermezler, vermeleri hâlinde hatalı işlem ya da geçici farklarda (noksanlık, fazlalık) nedeni bulununcaya kadar izlenir.

KISA VADELİ TİCARİ BORÇLAR	KISA VADELİ TİCARİ BORÇLAR
UZUN VADELİ TİCARİ BORÇLAR	UZUN VADELİ TİCARİ BORÇLAR
32 TİCARİ BORÇLAR 42 TİCARİ BORÇLAR	32 TİCARİ BORÇLAR 42 TİCARİ BORÇLAR
320 SATICILAR 420 SATICILAR	320 SATICILAR 420 SATICILAR
321 BORÇ SENETLERİ 421 BORÇ SENETLERİ	321 BORÇ SENETLERİ 421 BORÇ SENETLERİ
322 BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-) 421 BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)	322 BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-) 421 BORÇ SENETLERİ REESKONTU (-)
Önerilen Hesaplar:	Önerilen Hesaplar:
324 İlişkili Taraflara Esas Faaliyetlerden	324 İlişkili Taraflara Esas Faaliyetlerden
Borçlar	Borçlar
325 Ertelenmiş Ticari Borç Vade Farkı (-)	325 Ertelenmiş Ticari Borç Vade Farkı (-)
328 Ertelenmiş Vade Farkı Giderleri (-)	328 Ertelenmiş Vade Farkı Giderleri (-)
Önerilen Hesaplar:	Önerilen Hesaplar:
424 İlişkili Taraflara Esas Faaliyetlerden	424 İlişkili Taraflara Esas Faaliyetlerden

Satıcılar

Veresiye satın alınan mal ve hizmet bedelleri ve satıcının işletme adına yaptığı harcamalardan dolayı bu hesap alacaklanır ve ticari mal iadesinde, indirimlerde ve borç ödendiği zaman bu hesap borçlandırılır.

Bir yıldan daha kısa sürede ödenecek senetsiz borçlar “320 satıcılar”, bir yıldan daha uzun süreli senetsiz borçlar “420 satıcılar” hesabında izlenir.

Borç Senetleri

İşletmenin temel faaliyet konusuyla ilgili kısa vadeli senetli borçları ”321 Borç Senetleri” ve uzun vadeli senetli borçları “421 Borç Senetleri” hesabında izlenir. Borç meydana geldiğinde bono, police vb. belge düzenlenerek bu hesap alancaklandırılır ve ödendiği zaman borçlandırılarak kapatılır.

Diğer Ticari Borçlar

İşletmenin asıl faaliyet konusu ile ilgili mal ve hizmet satın alışlarında ortaya çıkan senetli ve senetsiz borçlarla; alınan depozite ve teminat şeklindeki borçlar dışında kalan borçlardır.

Diğer çeşitli borçlar hesaplarında senetli ve senetsiz borçlar aynı hesapta izlenir. Ancak senetli borçların ikinci kırdırma işlemi 337-437 diğer borç senetleri reeskontu hesabında kayıtlıdır.

İştiraklere Borçlar

Bir sermaye şirketinin yönetimine katılma şeklinde sürekli niyetle alınan hisse senetleri mali duran varlıklar grubunda kayıtlıdır. İştiraklere borçlar kısa vadeli ise “332 iştiraklere borçlar” hesabında ve uzun vadeli ise “432 iştiraklere borçlar” hesabında izlenir.

Personele Borçlar

İşletmenin çalışanlarına olan çeşitli borçları, bu hesabın alacağına kayıtlıdır. Borç ve yükümlülük işletme tarafından yerine getirildiği zaman, bu hesabın borcuna kayıtlıdır ve hesap kapatılır.

Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Giderler Tahakkukları

Muhasebenin temel kavramlarından dönemsellik kavramı gereği, dönem ayırıcı kaynak ve varlık hesaplarının ayrıca gösterilmesi gerekmektedir. Dönem ayırıcı kaynak hesaplarının ayrıca gösterilmesi ilkesi, gelecek dönemlere ait olarak önceden tahsil edilen gelirler ile cari dönemde tahakkuk eden ya da gerçekleşen ancak, gelecek dönem veya dönemlerde ödenecek giderler, dönemsellik ilkesine göre tespit edilmeli ve bilançoda ayrıca gösterilmelidir.

Döner Varlıklar (1 yıl süreli)	Kısa Vadeli Yabancı Kaynak (1 yıl süreli)
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER
380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	381 GİDER TAHAKKUKLARI
Duran Varlıklar (1 yıldan daha uzun süreli)	Uzun vadeli Yabancı Kaynak (1 yıldan daha uzun süreli)
280 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER
281 GELİR TAHAKKUKLARI	481 GİDER TAHAKKUKLARI

Yararlanılan Kaynaklar

1. T.C. ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ YAYINI, GENEL MUHASEBE, 2012.